

Ph n b i cách m ng thì đâu còn b i t x u h !

Sáng 14.4 Liên hi p Các h i văn h c ngh thu t TP C n Th ã t ch c trao gi i cho các tác gi tham gia cu c thi th Đ ng b ng sông C u long (ĐBSCL) l n 4 năm 2009. Nh ng bài th Trắng ngh n c a tác gi Hoài T ng Phong, C n Th , tuy ã đ c Ban giám kh o cu c thi ch m gi i nh t (ngày 20-2-2010) ã b lo i, không đ c trao gi i sáng 14-4.

Ông Phan Huy - Ch t ch Liên hi p Các h i văn h c ngh thu t TP C n Th , Tr ng ban T ch c cu c thi ã cho t Tu i tr b i t lí do t i sao:

“Ông Huy cho b i t nguyên nhân không trao gi i nh t cu c thi cho bài th Trắng ngh n là do ban t ch c th y bài th không phù h p v i th l c a cu c thi là ph i vi t v công cu c đ i m i, công nghi p hóa, hi n đ i hóa đ t n c, v phát tri n và h i nh p, cũng nh n i dung và hình th c ngh thu t bài th ch a x ng t m đ trao gi i nh t c a m t cu c thi mang t m khu v c.”

Cách di n t c a Phan Huy, tên cai văn ngh c a ch đ C n th , đ c hi u là, trong bài th Trắng ngh n tác gi Hoa T ng Phong thay vì tô h ng và đi m son cho “đ i m i” thì l i d m gi i bày m u xám c a xã h i XHCN, cu c s ng đói nghèo c a nông dân. Nh ng câu làm khó ch u các cai văn ngh trong bài Trắng ngh n là:

Đ ng b ng quê h ng tôi nh u cái nh t ng m ng i:

S n l ng lúa nh u, vùng cá ba sa l n nh t,

Đ u t văn hóa th p và khó nghèo cũng nh t,

Và cũng dßu, nhßng cô gái lßy chßng xa.

...

Vßng trăng vßa lßn đßbß mây mßa vßn vũ.

Tôi chßt nhß lßn lßi hßn đßu đßi, trăng cũ,

Vßng trăng ngßn hoßi, chßa tßa sáng mßt vùng quê.

Trăng rßm đang lßn mà lßi “bß mây mßa vßn vũ” thì còn gßì là trăng rßm nßa ! Trăng bßng nhßn ! Dân mußn đßc tß do, mußn đßc sßng dân chß, nhßng bßo lßc cßa cßng quyßn đang bao phß ! Nông dân ngày đßm qußn qußt lao đßng, nhßng vßn không đß sßng, con cái thßt hßc, thôn nß phßi xßp hàng đß cho ngßoi ngoßi qußc xem mßt chßn lßa nhß thú vßt!

Trong bài “Xßu hß cũng là tình cßm cách mßng” dßi đây, đßng trßn tß Tißn phong 15.4 khi tßng thußt cußc trao “gißi thßng thi thß ĐBSCL” đã phßi mßn cß nhßng câu nói cßa K. Marx, cha đß cßa chß thuyßt Cßng sßn và cß Hß Chí Minh, cha đß chß đßc tài toàn trß hißn nay ß VN, đß bißn bßch cho nhßng lßi phß bình cßa mßnh. Nhßng có mßt đßu hßt sßc quan trßng, dù tác giß bißt nhßng không (dßm) nói thßng ra. Đó là, nhßng ngßoi cßm đßu chß đßc tài toàn trß hißn nay đßu có còn bißt xßu hß nßa. Quyßn lßc và tißn bßc đã bß gßy lßng tâm và lòng tß trßng cßa nhßng ngßoi này. Đßi vßi Bßc kinh thì hß nißm thßn chú “16 chß vàng” và “bßn tßt”, còn vßi tß bßn thì hß tung hô Dollar vßn tuß !

Nay Tô Huy Rßa, ßy viên Bß chính trß và Trßng ban Tuyên giáo trung ßng –tßc ngßoi cßm đßu các cai văn nhß trong nßc vßn mß mißng “Làm theo Bác”, trung thành vßi chß nghĩa Marx-Lenin và bßo vß quyßn lßi ngßoi lao đßng... ! Nhßng lòng ông Hßa cũng nhß các ngßoi trong Bß chính trß đã ngußi lßnh và vô cßm. Nhßng ngßoi dân bình thßng nhßn xét rßt đßng: Hß chßng còn cách mßng mà chß còn cách mißng mà thôi !

– Tô Huy Rßa đã nhß thß thì Phan Huy cũng không thß làm khác đßc ! Con gißng cha là nhß thß !

Xßu hß cũng là tình cßm cách mßng. Cßn Thß: Sß trao gißi cußc thi thß ‘Trăng ngßn’ Nhßng cußc thi chán ngßn. Vß ‘Trăng ngßn’: Không mßi nhßng lß, hißm

TP - Bài thß Trăng ngßn cßa Hoài Tßng Phong có nhßng câu thß thß này: Đßng bßng quê

háng tôi nhiåu cái nhåt ngåm ngủi/ Sån lång lúa nhiåu, vùng cá ba sa lån nhåt/ Đåu tå văn hoá thåp và khó nghèo cũng nhåt/ Và cũng đån đåu, nhång cô gái låy chång xa...

Bài thơ Trăng ngủ’n làm tôi nhớ bài thơ Đåa em vå nhån måt quê hång cåa Lê Viåt Tång viåt vào nhång năm 80.

Đåa em vå nhån måt quê hång nhån nhång måt ngåi/ Đây khuôn måt ngåi cåu tôi già tråc tuåi/ Suåt đåi cåm cåi/ Con cái có đåa nào håc håt cåp ba/ Con cái có đåa nào đå đån nåc đåa/ Nhång đåa lån theo cha suåt ngày ngoài ruång/ Đåa theo trâu, đåa cày, đåa cuåc/ Đåa å nhà trån truång mũi dåi lê thê (...)/ Em có buån không khi nhìn nhång ngåi thân tôi/ Nhång khuôn måt suåt đåi/ soi mình trong bån nåc/ Giá mà em đåc đåc cå/ Nhång khuôn måt cuåc đåi (...)/ Quê hång tôi nghèo và buån đån nhång kia/ Em xuång båp và cåm con cúi/ Thåi bùng lên và nhen båp cåi/ Em så hiåu måt phån buån tåi cåa quê hång/ Nhång con cúi råm cháy håt đêm trång (...)/ Đåa em vå nhån måt quê hång/ Đáng lå tôi så chån đåa em vå trong niåm vui ngày håi/ Nhång så lòng mình giå đåi/ Båi khuôn måt måi ngåi så làm bå đå thång/ Đåa em vå nhån måt quê hång/ Xin đång trách tôi đåa em vå nhåm ngày måa đå/ Khi đång vào làng có nhång vång bån đåt đå/ Có lå đåa ngo ngoe đánh đåc håi ngåi/ Nåu thåt lòng, em å låi cùng tôi/ Cùng nhång con ngåi đåu tåt måt tåi/ Sau cån lå ta đåp đång såa låi/ Đå khuôn måt måi ngåi trong ngày håi thåt hån/ Đå đêm dài thôi chua xót tång cån/ Đå hoa khå thời rång rång màu tím/ Đå câu hát mång bông lúa chín/ Låi xôn xao trong måi trái tim ngåi...

Bài thơ Trăng ngủ’n cåa Hoài Tång Phong đåc Ban Giám khåo trong måt cuåc thi thơ chåm giåi nhåt, nhång råi tác giå bå vån đång rút khåi giåi, råi bå loåi khåi giåi nhåt, và loåi hån ra khåi danh sách đåt giåi. Lý do là bài thơ u ám, không phù håp.

Bài thơ Đåa em vå nhån måt quê hång cåa Lê Viåt Tång không biåt có bå đánh giá là buån u ám hay không, nhång thuå åy sinh viên chuyån nhau chép vào så tay. Råi sau đó måt tå báo cåa Tå Đoàn đång låi.

Tình cåm và trách nhiåm cåa tuåi trå våi quê hång đåc đánh thåc theo nhång cåm xúc nhå thå. Đå råi tiåp theo đó là nhång năm tháng tuåi trå hào sång lên đång trong nhång Ánh sáng văn hoá hè. Råi rång đång Mùa hè xanh. Råi cao trào Mùa hè tình nguyån trong cå nåc, cho mãi đån hôm nay...

Có nháng så thåt không thå né tránh. Có nháng nåi buån råc rå đå làm bå phóng cåa trách nhiåm, làm trắng hoa nhång khát vång đåi thay. Tuåi trå så ång xå thå nào nåu ta nói våi hå quê nhà hôm nay không còn khó khăn và nghèo đói?

Có bån så không tin, và có bån så tin, không phåi vì cå tin, mà đôi khi chå đå ruång thå thói vô trách nhiåm. Lå nào kå biång låi không tån đång lý do đå lót å cho så vô cåm yên giåc?

Tôi biåt có nhiåu ngåi né tránh så thåt båi så xåu hå vì nhång thành quå kém cåi å đåa phång mình. Điåu này thåt xa lå våi tuåi trå khi chúng ta khuyån khích nhau sång chính tråc và nói låi ngay thiåt.

Đå là lý do mà Tiån Phong, tå báo cåa thanh niên, cåa tuåi trå, đå lên tiång tå đåu cho trång håp bài thơ Trăng ngõn. Không chå vì bài thơ, mà vì måt lå thói tå duy có håi trên đång đåi måi và phát triån.

Marx nói: “Xåu hå là loåi hình nåi giån hång vào bên trong, nåu nhå cå måt dân tåc biåt xåu hå thì nó så mang så cå månh cåa måt con så tå thu mình låi đå chuån bå phóng tåi” (Toàn tåp Marx - Engels, NXB Så thåt tåp 1, tr.487).

Nåu nhå nhång ngåi có trách nhiåm å đåa phång biåt xåu hå vì så kém cåi å đåa phång mình thì nhiåu vùng đåt trå phú hào sång cåa đåt nåc đå så måc tå cánh.

Bác Hå luôn đån cán bå phåi Cån, Kåm, Liåm, Chånh. Liåm đi liån våi Så. Så là så xåu hå. Xåu hå là đåc đåm thuåc bån tính ngåi. Biåt xåu hå đå đåu chånh thân tâm cho tåt hån trong đåi sång và trong tå cách quån lý.

Våy xåu hå cũng là tình cåm cách mång. Cå sao phåi né tránh?

(Đoàn Công Lê Huy. Trích : Tiån phong 15.4)

Trăng Ngõn

Má sinh tôi vào mát đêm rám máa gió ngày xáa,
Lúc chào đái đã lá hán cùng váng trăng viên mãn.
Vùng tán cá hái này ruáng hoang nhà tráng,
Rác cá đác bà má ván, ngoái các trán thân.

Tôi lán trong quê mùa nhá cây táp ván hoang,
Báy tuái bát leo láng trâu, không táng ngái xe đáp.
Không bát lái bái buái đá mua lòng ngái khác,
Nên thua thát cá đái vì không thá đái láa ai.

Ngángác buái ra thành, trác cuác sáng đua chen,
Mái năm sau cháa gái ráa cho mình thành dân chá.
Láp phán hát bám chân, nháng chát chân quê ván còn đó,
Tôi tranh thá nháng tháng hè, thích vá lái thăm quê.

Bè bán theo đuôi trâu mát thái, má cá nhìn tôi,
Táng tôi thoát káp ngái, nhán nhá hóa bám.
Tôi nhìn vá hán nhiên cáa đám bán xáa thám quá,
Cáng mát chút phù hoa đầu thêm lán tâm hán.

Mái lán vá quê bè bán cũ lái váng hán,
Gái mái báy đã láy cháng, trai hai mái đòi vá.
Cô bán xáa nách con ngang nhà mua cháu ráu,
Đôi mát tát mát thái bán lán ngá bàn chân.

Xóm bên sông nháu cô gái rái quê,
Vá thăm nhà xánh xáng láa là hàng háu.
Vài căn nhà xây, đái đái nhá nháng đáng tán báo háu,
Khái sác mát vùng quê sao nghe có chút bụi ngái.

Đáng báng quê háng tôi nháu cái nhát ngám ngái:
Sán láng lúa nháu, vùng cá ba sa lán nhát,
Đáu tá văn hóa tháp và khó nghèo cũng nhát,
Và cũng đán đáu, nháng cô gái láy cháng xa.

Tôi Sao Bài Thơ ‘Trăng Nghe’ Bè Lười?

Tác Giả: Âu Dáng Th&

Thứ Bảy, 17 Tháng 4 Năm 2010 07:35

*Cháp tái buán ra nhìn bán nác cô đán,
Váng trắng váa lên đã bá mây máa ván vũ.
Tôi chát nhá lán lái hán đáu đái, trăng cũ,
Váng trắng nghe n hoái, cháa táa sáng mát vùng quê.*

Hoàng Táng Phong